
Αντίληψη και Τέχνη: Εφαρμογές στη Φωτογραφία

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Αντίληψη και Τέχνη: Εφαρμογές στη Φωτογραφία»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Αντίληψη και Τέχνη: Εφαρμογές στη Φωτογραφία»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το εν λόγω εκπαιδευτικό πρόγραμμα απευθύνεται σε όποιον ενδιαφέρεται να εκπαιδευτεί στο αντικείμενο της φιλοσοφίας της Τέχνης και της Επιστήμης, όχι μόνο σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά και με πρακτικές εφαρμογές στην τέχνη της Φωτογραφίας.

Το πρώτο μέρος του προγράμματος εστιάζει στη λειτουργία του εγκεφάλου ως αντιληπτικό όργανο και των εικαστικών τεχνών ως αντιληπτικά αντικείμενα του νου. Κατά την ανάπτυξη του προγράμματος εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους επεξεργαζόμαστε οπτικές πληροφορίες, συζητώνται οι θεωρητικές λειτουργίες της Τέχνης και του Νου και γίνεται απόπειρα νευροφυσιολογικής μετάφρασης ορισμένων εικαστικών μορφών τέχνης.

Το δεύτερο μέρος του προγράμματος εστιάζει στην εφαρμογή της αισθητικής στην φωτογραφία. Περιγράφεται η λειτουργία της κάμερας με στόχο την κατανόηση και τη διαμόρφωση των τεχνικών επιλογών πριν την καταγραφή, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι όμοιο με αυτό της φαντασίας και οι βασικοί κανόνες σύνθεσης.

Βασικός σκοπός του εκπαιδευτικού αντικειμένου είναι η εξοικείωση με τις βασικές έννοιες της οπτικής αντίληψης και της “νευροαισθητικής” σε συνδυασμό με πρακτικές εφαρμογές των βασικών αρχών της τέχνης της φωτογραφίας.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικώς με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό,

την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **2 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ

Διδακτική Ενότητα 1. Νους, εγκέφαλος και αντίληψη

Σκοπός αυτής της εισαγωγικής διδακτικής ενότητας είναι ο προσδιορισμός της έννοιας της όρασης ως ενεργή εγκεφαλική λειτουργία και όχι ως “παθητική” επεξεργασία πληροφοριών. Βλέπουμε με τον εγκέφαλο, 1/3 περίπου του οποίου είναι αφιερωμένο στην επεξεργασία οπτικών πληροφοριών, και όχι με τα μάτια, που είναι παράλληλα το οπτικό όργανο. Στη διδακτική ενότητα παρουσιάζεται η διεργασία της οπτικής αντίληψης σε ανατομικό αλλά και σε λειτουργικό επίπεδο. Η οπτική αντίληψη είναι η σημαντικότερη από τις αισθήσεις μας, μέσω της οποίας είμαστε σε θέση να διακρίνουμε τα αντικείμενα στον περιβάλλοντα χώρο και να κινηθούμε σε σχέση με αυτά, ώστε να λειτουργήσουμε όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά.

Διδακτική Ενότητα 2. Οι διεργασίες της οπτικής αντίληψης

Ο σκοπός της δεύτερης διδακτικής ενότητας είναι η παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο ο εγκέφαλος επεξεργάζεται τις οπτικές πληροφορίες και ορισμένες από τις εφαρμογές που απορρέουν από αυτόν τον τρόπο σε πρακτικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιαστεί η επεξεργασία της αντίληψης του χρώματος, του βάθους, του μεγέθους, της κίνησης και της αναγνώρισης αντικειμένων και προσώπων.

Διδακτική Ενότητα 3. Μοντέλα Λειτουργίας του Εγκεφάλου: Η επεξεργασία των πληροφοριών

Ο σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η παρουσίαση των λειτουργικών μοντέλων που περιγράφουν τις αρχές με βάση τις οποίες είναι οργανωμένη η οπτική αντίληψη. Η συνειδητή αντίληψη ενός ερεθίσματος είναι αποτέλεσμα της εσωτερικής οργάνωσης και της σύνθεσης πληροφοριών από ένα μεγάλο αριθμό συστημάτων που επεξεργάζονται το κάθε αντιληπτικό αντικείμενο. Έτσι έχουν περιγραφεί λειτουργικά μοντέλα που εξετάζουν τις αρχές βάσει των οποίων επιτυγχάνεται αυτή η σύνθεση. Τέλος, στην ενότητα αναφέρεται ο τρόπος με τον οποίο προκύπτουν διαταραχές της οπτικής αντίληψης όπως οι ψευδαισθήσεις.

Διδακτική Ενότητα 4. Συναισθήμα και Σκέψη: Η γνωστική επεξεργασία του συναισθήματος

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η παρουσίαση της σχέσης μεταξύ των λειτουργιών της σκέψης και του συναισθήματος. Από τη μία μεριά θα εξετάσουμε τον τρόπο με τον οποίο οι συγκινησιακοί παράγοντες επηρεάζουν τη γνωστική λειτουργία, αλλά και το κατά πόσο οι νοητικές επεξεργασίες, σε επίπεδο σκέψης και κρίσης, επηρεάζουν τις συναισθηματικές μας αντιδράσεις και την αξιολόγηση των εμπειριών μας.

Διδακτική Ενότητα 5. Αναλογίες Τέχνης και Λειτουργίας του Νου και Νευροφυσιολογική Προσέγγιση Μορφών Τέχνης

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η παρουσίαση των θεωριών που παραλληλίζουν την εμφάνιση και τη λειτουργία των εικαστικών τεχνών με τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο νους και η παρουσίαση εικαστικών έργων με αντιληπτικούς όρους. Περιγράφονται οι θεωρίες που αναφέρονται στην απεικόνιση της πραγματικότητας στις μορφές τέχνης αλλά και θεωρίες που αναφέρονται στις αντιληπτικές διαδικασίες με φιλοσοφικούς όρους. Ακόμη, θα περιγραφούν έργα από καλλιτέχνες όπως για παράδειγμα ο Mondrian και ο Malevich με νευροφυσιολογικούς όρους και θα γίνει περιγραφή καλλιτεχνικών ρευμάτων υπό το πρίσμα μίας νευρολογικής εξέτασης.

Διδακτική Ενότητα 6. Νευροαισθητική

Σκοπός της τρίτης διδακτικής ενότητας είναι η παρουσίαση του αντικείμενου του πεδίου της Νευροαισθητικής. Ο όρος νευροαισθητική αναφέρεται στο πεδίο σύγκλισης των επιστημών της Ψυχολογίας, της Βιολογίας και των Νευροεπιστημών. Το κεντρικό της αντικείμενο είναι η ανάλυση του φαινομένου της τέχνης, ως δημιουργική αλλά και ως αισθητική εμπειρία, σε γνωστικό και συναισθηματικό επίπεδο, με τη χρήση βιολογικών όρων και ερευνητικών μεθοδολογιών. Ουσιαστικά πρόκειται για τη βιολογική προσέγγιση της παραγωγής και της απόλαυσης της τέχνης. Ο Semir Zeki περιέγραψε τη Νευροαισθητική ως “ένα σχετικά νέο πεδίο έρευνας, στόχος του οποίου είναι να διερευνήσει την εγκεφαλική δραστηριότητα που βρίσκεται στη βάση της δημιουργικότητας και της απόλαυσης της τέχνης. Η θεμελιώδης παραδοχή της είναι ότι το σύνολο της ανθρώπινης δραστηριότητας προκύπτει από τη δραστηριότητα του εγκεφάλου και υπακούει στους νόμους του εγκεφάλου. Γι' αυτό, μόνο αν κατανοήσουμε τις νευρολογικές βάσεις της δημιουργικότητας και της καλλιτεχνικής εμπειρίας θα μπορέσουμε να αναπτύξουμε μια έγκυρη αισθητική θεωρία”.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Διδακτική Ενότητα 1. Φωτογραφία: Βασικές αρχές και λεξιλόγιο

Στόχος της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι η δημιουργία μίας βάσης γενικών γνώσεων που αφορούν την φωτογραφική τεχνική. Το πρώτο μέρος της ενότητας περιλαμβάνει ένα σύντομο ιστορικό της φωτογραφίας μέσα στους αιώνες. Στη συνέχεια θα περάσουμε στο κεντρικό θέμα που είναι η κάμερα, τα μέρη που την αποτελούν και τα εξαρτήματα της. Θα αναλυθεί το βασικό λεξιλόγιο της φωτογραφικής διαλέκτου, ώστε να διευκολυνθεί η μετέπειτα κατανόηση του τρόπου λειτουργίας της.

Διδακτική Ενότητα 2. Έκθεση και Τεχνικές Ρυθμίσεις

Σκοπός της όγδοης ενότητας είναι η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας της φωτογραφικής μηχανής την στιγμή που καταγράφει μια εικόνα. Η ίδια εικόνα μπορεί να αποτυπωθεί με δεκάδες τρόπους με μικρές αλλαγές στις ρυθμίσεις την στιγμή της φωτογράφισης. Ο στόχος είναι ο εκπαιδευόμενος να αποκτήσει επίγνωση των αισθητικών αλλαγών που συμβαίνουν στην εικόνα κατά την καταγραφή αλλάζοντας τις τεχνικές ρυθμίσεις στην κάμερα.

Διδακτική Ενότητα 3. Βασικοί Κανόνες Σύνθεσης

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η παρουσίαση και ανάλυση των βασικών κανόνων σύνθεσης κάδρου όπως γωνία λήψης, μέθοδος των τριών, καθοριστικές γραμμές, βάθος πεδίου, συμμετρία και μοτίβα, φόρμες, απομόνωση θέματος, γραμμή του Ορίζοντα, ισορροπίες κλπ. Οι κανόνες σύνθεσης είναι το επόμενο βήμα μετά τον τρόπο λειτουργίας της κάμερας για να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στην τελική μας εικόνα. Είναι ο τρόπος που επιλέγουμε να καταγράψουμε τον κόσμο γύρω μας, η προσωπική οπτική γωνία στην πραγματικότητα.

Διδακτική Ενότητα 4. Μεγάλοι Φωτογράφοι

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η παρουσίαση της πορείας τριών σημαντικών φωτογράφων του 20ου αιώνα, όπου ο καθένας αντιπροσωπεύει μία διαφορετική κατεύθυνση της τέχνης της φωτογραφίας. Καλλιτέχνες, φωτογράφοι αστικού τοπίου και φωτογράφοι ρεπόρτερ κατάφεραν με την προσωπική τους ματιά και το έργο τους να αναδείξουν την φωτογραφία ως μία από τις υψηλές τέχνες έκφρασης, ενημέρωσης και επικοινωνίας.